

Säkerhetsdatablad

Versionsdatum: 2005-12-07 Versionsnummer: 1 Utskriftsdatum: 2006-09-14

Sida: 1/5

1. Namn på ämnet/preparatet och bolaget/företaget

Produkt: Xylen

Artikelnummer: 02070, 02080, 02086

Anv. område: Organiskt lösningsmedel.

Tillverkare: HistoLab Products AB

Adress: Södra Långebergsgatan 34
421 32 Västra Frölunda

E-post: mail@histolab.se

Tel: 031 709 30 30

Fax: 031 709 30 40

Utfärdare Charlotte Ruben

Nödtelefon:

2. Sammansättning/uppgifter om beståndsdelar

Ämnen:	EG nr:	Cas nr:	Klass:	R-Fraser:	% vikt:
Xylen	215-535-7	1330-20-7	Xn	10,20/21,38	75-80
Etylbensen	202-849-4	100-41-4	F,Xn	11,20	20-25

För förklaring av förkortningarnas fullständiga lydelse se punkt 16.

3. Farliga egenskaper

Brandfarlig. Farlig vid inandning och hudkontakt. Irriterar huden.

Övriga risker:

Xylen påverkar i första hand centrala nervsystemet och resulterar i sämre balanssinne och förlängd reaktionstid. På längre sikt kan eventuellt också njurarna påverkas (glomerulonefrit) (A&H 1979:35, A&H 1981:19). Ämnet upptas i organismen via magtarmkanal, lungor och i mindre grad genom huden.

4. Första hjälpen

Symptom:

Inandning kan ge omtöckning, illamående mm och i höga halter medvetslöshet. Avfettar huden, kan vid mycket omattande/långvarig kontakt tas upp genom huden. Förtäring kan ge symptom som vid inandning samt medför aspirationsrisk.

Inandning: Frisk luft och vila. Ge eventuellt andningshjälp. Kontakta läkare om besvär uppstår/kvarstår.

Hudkontakt: Tag omedelbart av kontaminerade kläder/skor. Vid kontakt tvätta huden noggrant under flera minuter med tvål och vatten. Kontakta läkare om besvär uppstår/kvarstår.

Förtäring: Ge ett par matskedar grädde (om små mängder förtärts). Om större mängder förtärts skall fett undvikas - ge istället vatten om en skadade är vid fullt medvetande. Sök läkare. FRAMKALLA EJ KRÄKNING!.

Ögonstänk: Skölj genast ögonen med vatten i flera minuter. Håll ögonlocken brett isär. Till sjukhus för kontroll.

5. Brandbekämpningsåtgärder

Släck med koldioxid, pulver eller skum.

Behållare i närheten av brand skall flyttas eller kylas med spridd vattenstråle om möjligt. Använd andningsapparat som skydd mot farliga gaser/höga koncentrationer.

Ångorna kan bilda explosiv blandning med luft.

6. Åtgärder vid oavsiktliga utsläpp

Använd skyddsutrustning, se punkt 8.

Stoppa läckor om det kan ske utan risk. Varna alla då frigjorda ångor kan skapa kvävande luftblandningar. Valla in utspilld vätska med sand, jord eller annat lämpligt material. Rådfråga expertis.

Om ämnet kommit ut i vattendrag, avloppsledning eller förorenat jord eller växtlighet ska räddningstjänsten underrättas.

Observera risken för antändning och explosion.

7. Hantering och lagring

Hantering: Vid behov, använd andnings- och ögonskydd samt skyddshandskar och skyddskläder (se punkt 8). Arbeta vid punktutsug eller i dragskåp. Arbetsplatsen ska ha möjligheter till ögonspolning (AFS 1999:7 9-10 §§). Se punkt 8. Sörj för god ventilation. Arbeta i dragskåp. Möjlighet till ögondusch skall finnas på arbetsplatsen (AFS 1999:7 9-10 §§). Mekanisk ventilation och punktutsug kan behövas. Vidtag åtgärder mot statisk elektricitet. Ångorna är tyngre än luft och kan ansamlas vid golv och i lågt belägna utrymmen.

Lagring: Förvaras åtskilt från antändningskällor - rökning förbjuden. Förvaras väl slutet på väl ventilerad plats, skyddat från värme och solljus. Förvaring av större mängd brandfarlig vätska fordrar tillstånd av kommunal nämnd (SÄIFS 1995:3).

8. Begränsning av exponeringen/personligt skydd

Vid behov, använd andnings- och ögonskydd samt skyddshandskar och skyddskläder.

Använd skyddshandskar (av t.ex. nitril eller PVA) och skyddsglasögon vid risk för direktkontakt eller stänk.

Vid otillräcklig ventilation kan helmask med gasfilter A (brun) eller andningsapparat behövas.

Rekommenderat kemskydd >8h: Polyvinylalkohol (PVA), Viton, 4H, Barricade.

Rekommenderat kemskydd 4-8h: Teflon, Responder.

Rekommenderat kemskydd < 1h: Butylgummi, Naturgummi, Neopren, Nitrilgummi, Polyeten, Polyvinylklorid.

Luktgräns: 20-40 ppm (avtrubbning kan ske)

Beakta gällande hygieniska gränsvärden för:

Xylen

Nivågränsvärde:

50 ppm, 200mg/m³

Kortidsgränsvärde:

100 ppm, 450mg/m³

Takvärde:

Restriktionsgrupp H

Etylbensen

50 ppm, 200 mg/m³

100 ppm, 450 mg/m³

9. Fysikaliska och kemiska egenskaper

Beskrivning: Färglös vätska med sötaktig, aromatisk lukt. Aromatiskt kolväte.

Kokpunkt:	137-143 °C	Densitet:	860-880 kg/m ³	Löslig i vatten:	ca 175 mg/l
Stelningspunkt:	- °C	Expl. omr:	1-8 vol% vol %	Löslig i:	-
Flampunkt	>23 °C	pH i konc:	-	Ångtryck:	ca 1 kPa
Tändtemp:	>500 °C	pH brukslösn:	-	Vid:	°C
Viskositet:	- cPs				

10. Stabilitet och reaktivitet

Stabil vid normal hantering.

Ångorna bildar explosiva blandningar med luft.

Ämnet kan reagera kraftigt med starka oxidationsmedel, t ex salpetersyra (HNO₃), svavelsyra (H₂SO₄) och med halogener.

Kan skada packningar, lackerade och målade ytor, skyddande och tätande fettbeläggningar, material av naturgummi och vissa syntetmaterial.

11. Toxikologisk information

Xylen påverkar i första hand centrala nervsystemet och resulterar i sämre balanssinne och förlängd reaktionstid. På längre sikt kan eventuellt också njurarna påverkas (glomerulonefrit) (A&H 1979:35, A&H 1981:19). Ämnet upptas i organismen via magtarmkanal, lungor och i mindre grad genom huden.

Produkten innehåller etylbensen som av IARC (International Agency for Research on Cancer) har bedömts som möjlig humancancerogen.

Inandning: Ångan kan leda till huvudvärk, yrsel, illamående och verkar förslöande. Vid höga halter kan reaktionsförmåga och minne försämrats samt medvetenhet och eventuellt njurskador tillkomma. Långvarig och upprepad kontakt kan även orsaka nervositet, aptitlöshet, stickningar och domningar i armar och ben och ev. bestående nervskador. Ångan irriterar slemhinnorna.

Hudkontakt: Verkar irriterande och uttorkande (avfettande) på huden. Förorsakar rodnad, hudsprickor och vid långvarig eller upprepad kontakt eksem. Kan tas upp genom huden.

Förtäring: Kan ge kräkningar, magsmärtor och i övrigt samma symptom som vid inandning. Kan medföra kemisk lunginflammation.

Ögonstänk: Ångan irriterar ögonen. Vätska i ögonen kan medföra skada. Stänk i ögonen ger stark sveda.

Lunginflammation kan tillkomma efter några timmar till ett dygn, om ämnet vid förtäring eller kräkning dragits ned i luftvägarna. Redan några milliliter i lungorna kan orsaka lunginflammation.

Förgiftning vid förtäring: LD₅₀ Oralt råtta: 4300 mg/kg kroppsvikt.

Förgiftning vid inandning: LC₅₀ Inhalerat råtta 4h: 6700 ppm.

Anmärkning:

I produkten ingår etylbensen. IARC (International Agency for research on Cancer) har klassat etylbensen i klass 2B, dvs som möjligen (possibly) cancerogen för människa. Klassificeringen bygger på tillräckliga bevis från djurförsök (in halation, mus: godartade tumörer i lungor och lever. Inhalation, råtta: elakartade tumörer njure), medan bevisen/studierna är otillräckliga när det gäller människa.

För Xylen gäller: Reproduktionsstörande/fosterskadande hos råtta.

5 mg /24h i ögat på kanin är mycket irriterande.

Förgiftning vid inandning: mus LCLow 15 g /m³.

12. Ekologisk information

Yttre miljö: Xylen är giftig för vattenlevande organismer, men bryts snabbt ner i luft och vatten. Kan redan vid låg koncentration och kortvarig exponering orsaka hög dödlighet eller förgiftning av flera fiskarter och andra vattenorganismer.

LC50 Fisk 96h:

2-11 mg/l Art: *Roccus saxatilis*.

8,2 mg/l *Salmo gairdneri*

13,5 mg/l *Lepomis macrochirus*

21,0 mg/l *Pimephales promelas*

EC50 *Daphnia* 48h: 1-5 mg/l

IC50 *Alger* 72h: 3-5 mg/l *Selenastrum* sp.

Bioackumulerbarhet:

BCF: 80 fisk (beräknad), 21-24 *Anguilla japonica*

Log Pow: 3,11-3,20.

Biologisk nedbrytbarhet:

BOD5/COD: ca 0.6

0,75% bryts ned på dygn BOD5/ThOD .

Marin föroreningskategori: C

Anmärkningar:

Lättnedbrytbart. (OECD-test 301C)

Bidrar till fotokemisk bildning av smog.

Indirekt fotolys (OH-radikaler) halveringstid 10-19 timmar.

13. Avfallshantering

Får inte blandas med halogenerat avfall. Töm ej i avloppet!

Omfattas av Avfallsförordningen (SFS 2001:1063), utgör farligt avfall. Rådfråga lokala myndigheter vid omhändertagandet av avfall.

Utsläpp till miljön bör förhindras.

14. Transportinformation

ADR/RID:

UN-nr: 1307

ADR-etikett: 3

Transportbenämning: XYLENER

Faronummer: 30

Klassificering: 3, III

IMDG:

Proper ship name: Xylenes

Packing group: III

Class/division:

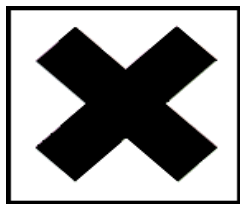
EmS no: F-E,S-D

UN no: 1307

15. Gällande föreskrifter

Hälsosfarlig kemisk produkt:**Farobeteckning:** Hälsoskadlig**Miljöfarlig kemisk produkt:****Farobeteckning:** Ej märkningspliktig**Brandfarlig kemisk produkt:****Farobeteckning:** Brandfarlig**Brandklass:** 2a**Risk- och skyddsfraser:**

R10 Brandfarligt
R20/21 Farlig vid inandning och hudkontakt
R38 Irriterar huden
S25 Undvik kontakt med ögonen
S36/37 Använd lämpliga skyddskläder och skyddshandskar
S29 Töm ej i avloppet

Farosymboler:

Hälsoskadlig

16. Annan information

Produkten innehåller $\leq 0.01\%$ bensen.

Källor vid utarbetningen av ovanstående information: Uppgifter om de ingående ämnen från respektive tillverkare, Kemikalieinspektionens Författningssamling 2005:5 & 2005:7 samt Kemiska ämnen 12.0 utgiven av Prevent 2005.

Omarbetad version. Ändrad på punkt: 3, 4, 8, 11, 12, 13, 15, 16

Tidigare versioner: Version 1; Versionsdatum: 2005-12-07

Observera att förvaring av större mängd brandfarlig vätska fordrar tillstånd av kommunal nämnd (SÄIFS 1995:3).

I detta säkerhetsdatablad förekommer under punkt 2 följande förkortningar för klassificeringar och riskfraser.

Xn Hälsoskadlig
Xi Irriterande
F Brandfarligt
R10 Brandfarligt
R11 Mycket brandfarligt
R20 Farligt vid inandning
R20/21 Farligt vid inandning och hudkontakt
R38 Irriterar huden